

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра кіно та телебачення**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Майстерність кіносценариста

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Аудіовізуальне мистецтво і виробництво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач Аксьонов Сергій Вікторович	0663043829	serax44@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Майстерність кіносценариста - є однією з найважливіших прикладних і професійних дисциплін, необхідних фахівцям кіно і телевиробництва.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають опанувати основні теоретичні засади сценарної майстерності, отримати практичні навички, необхідні майбутньому фахівцю в сфері медіа для безпомилкового вибору теми, кваліфікованого пошуку та професійного аналізу джерел інформації, ефективної поетапної роботи по створенню сценаріїв кіно, - телефільмів і телевізійних програм різних форм і жанрів.

Метою майстерності кіно-сценариста як навчальної дисципліни є формування компетентності у сфері сценарної майстерності, дозволяє упевнено орієнтуватися в сценарному потоці, переносити власні задуми у сценарну форму, оцінювати та добирати сценарії до ключових кіно та телевізійних проєктів, застосовуючи при цьому професійні критерії.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Майстерність кіносценариста» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в аудіовізуальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій аудіовізуального мистецтва характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК15. Здатність до абстрактного мислення та аналізу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Високий рівень виконавської майстерності.

СК02. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

СК03. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

Навчальна дисципліна Майстерність кіно-сценариста забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської, операторської, звукорежисерської, телеведучої творчо- виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

ПРН6. Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

ПРН15. Вміти спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Формування навичок роботи із різними джерелами інформації в сфері сценарної майстерності.
2. Засвоєння провідних ідей, принципів сучасної сценаристики в поетапній роботі над створенням сценарію.

Уміння:

3. Вміння аналізувати драматичний матеріал.
4. Реалізовувати нові ідеї в аудіовізуальній творчості на сучасному етапі.
5. Інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

Навички:

6. Упевнено орієнтуватися в сценарному потоці, оцінювати та аналізувати сценарії, застосовуючи при цьому професійні критерії.
7. Професійно переносити власні задуми у сценарну форму.
8. Формувати актуальні сценарії до різноманітних проектів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
7	210	28	56	126	2	3-4	вибіркова

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	лекції	практика	самостійна робота
3 семестр				
Тема 1. Основи кіносценарного мистецтва.	40	4	12	24
Тема 2. Концепція та планування кіносценарію. Структура кіносценарію: акти, сцени, дії.	24	4	8	12
Тема 3. Розробка персонажів та їхні мотивації. Конфлікт.	28	4	8	16
Тема 4. Криза, кульмінація і розв'язка.	36	4	8	24
4 семестр				

Тема 5. Літературний сюжет.	26	4	6	16
Тема 6: Сценарний, літературний та режисерський хід в сценарії.	30	4	8	18
Тема 7. Адаптація книги або реальних подій у кіносценарій.	26	4	6	16
Всього	210	28	56	126
Підсумковий контроль - екзамен				

4. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачи отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як офлайн так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Використовуються: мультимедійний проектор, ноутбук. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів щодо вивчення дисципліни «Майстерність кіносценариста» містить :

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення екзамену.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

8. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначити основні етапи роботи над сценарієм.
2. Визначте види сценарної роботи.
3. Виникнення сценарію та його особливості.
4. Основні та додаткові компоненти задуму.
5. Сценарний хід та вимоги до нього.
6. Основні принципи та прийоми побудови сюжету.
7. Програма та її характерні особливості.
8. Обґрунтуйте використання техніки як одного з елементів літературного сценарію.
9. Обґрунтуйте основні принципи побудови сюжету.
10. Обґрунтуйте прийоми монтажу матеріалу.
11. Обґрунтуйте сатиричний сюжет.
12. Обґрунтуйте силу слова як домінуючого засобу ідейно-емоційного впливу на слухачів.
13. Охарактеризуйте види і жанри матеріалу.
14. Охарактеризуйте діалог як елемент літературного сценарію.
15. Охарактеризуйте лейтмотив як прийом монтажу матеріалу.
16. Охарактеризуйте монолог як один з елементів літературного сценарію.
17. Охарактеризуйте одночасність як один з прийомів монтажу матеріалу.
18. Охарактеризуйте опис дії в сценарії як один з елементів літературного сценарію.
19. Охарактеризуйте основні елементи літературного сценарію.
20. Охарактеризуйте основні та додаткові компоненти задуму.
21. Охарактеризуйте прийоми побудови сюжету сценарію.
22. Пошуки матеріалу сценарію, його вивчення.
23. Структура сцени.
24. Криза, кульмінація і розв'язка.
25. Особливість побудови конфлікту в сценаріях.
26. Сценарний хід, як засіб організації матеріалу.
27. Методика написання на основі художнього матеріалу.
28. Яскравий образ у центрі.
29. Провідні сценаристи України й світу та їхні роботи.
30. В чому полягає видовищність сценарію?
31. Як виконується дослідження цільової аудиторії?

32. Опишіть критерії підбору цільової аудиторії.
33. Що характеризує вдалу назву фільму?
34. Наведіть приклади вдалих назв фільмів.
35. Які особливості має вживання слів іншомовного походження у назвах фільмів?
36. Як виконується пошук образу героя?
37. Якими є основні вимоги до героїв сценарію?
38. Назвіть типові сюжетні конструкції.
39. Що таке «контрапункт»?
40. Яким чином реалізуються паралельні сюжетні лінії?
41. Як виконується загострення конфлікту?
42. В чому полягає різниця між зовнішнім та внутрішнім конфліктом?
43. Поясніть структуру трьох актів за Арістотелем.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль - екзамен			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ДЛЯ ЕЗКАМЕНУ

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Курінна Г. В. Сценарна майстерність на телебаченні. Теледраматургія: навчальний посібник / Міністерство культури України, Харківська академія культури. – Харків: ХДАК, 2013.
2. Обертинська, А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: навчальний посібник / А. П. Обертинська. — Київ : Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2002.
3. Цветков В. І. Основи класичної режисури: конспект лекцій / Харків : Бурун і К, 2008.
4. Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені / Київ : Вища школа, 1989.
5. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору : навчальний посібник / К. В. Юдова-Романова; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. Національний університет культури і мистецтв. – Київ : КНУКіМ, 2017.
6. Чубасов В.Л. «Вступ до спеціальності «Кінотелемистецтво»; навчальний посібник / Київ: КиМУ, 2005.
7. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навчальний посібник / А. З. Житницький. – 3-е вид., перероб. і випр. – Харків : Тимченко, 2007.
8. Білоус П. В. Літературознавчі терміни / Житомир, 2000. 40 с.
9. Драматургія масових театралізованих заходів: навчальний посібник / А.З. Житницький (авт.-уклад.); Харківська державна академія культури. – Харків : ХДАК, 2004. – 128 с.
10. Кулинич Н. В. Енциклопедія дитячого свята. Сценарії свят: вірші, пісні, фольклорний матеріал; розробка творчих занять; методичні поради / Харків: Основа, 2009. 272 с.
11. Курінна Г. В. Концепт конфлікту в конструкції телесценарію. Культура України : збірник наукових праць / М-во культури України, Харківська державна акад. культури. Харків, 2014. Вип. 47. С. 171-177.
12. Курінна Г. Специфічні особливості сценарію сучасного музичного кліпу. Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2014. Вип. 1. С. 39-42.

Інформаційні ресурси

1. Державне агентство України з питань кіно. degkino.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Одеського відділення Національної Спілки кінематографістів України. nsku.od.ua/novosti/712-kira-muratova-kinokonkurs-2019.html.
3. Офіційний сайт Національної ради з питань телебачення та радіомовлення. webportal.nrada.gov.ua
4. Офіційний сайт UA: Культура. culture.suspilne.me.
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. nbuv.gov.ua.
6. Онлайн бібліотека. <http://www.lib.com.ua>.